

15. august 2025

EM 2025/51

Jeg fremsætter hermed følgende forslag til forespørgselsdebat i henhold til § 36 i forretningsorden for Inatsisartut:

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi gennem en styrket og helhedsorienteret indsats for familier kan nedbringe antallet af anbringelser af børn udenfor hjemmet.

(Medlem af Inatsisartut Bo Martinsen, Demokraatit)

Herhjemme er mere end 6 procent af børnene mellem 0 og 17 år anbragt uden for hjemmet. Det svarer til over 800 børn¹. Særligt i Tasiilaq er antallet af anbragte børn steget markant; fra 73 børn i 2022 til 96 i 2024. Ifølge Lektor og centerleder af CARE ved Ilisimatusarfik, Bonnie Jensen, indikerer denne udvikling, at anbringelse ofte anvendes som en hurtig løsning. Måske endda en for hurtig løsning².

Samtidig er udgifterne til anbringelser af børn og unge steget markant i hele landet. Udgifterne i Kommuneqarfik Sermersooq er eksempelvis steget fra 242,2 millioner kroner i 2018 til 278,9 millioner i 2022. Og udgifterne i Avannaata Kommunua er steget fra 51,3 millioner kroner i 2018 til 71,1 millioner i 2022³. Der er tale om et betydeligt pres på kommunernes økonomi og det understreger efter min mening behovet for en ny tilgang.

Udfordringen er ikke ny og det forrige Naalakkersuisut har blandt andet med baggrund heri lanceret handlingsplanen "Bedre forebyggelse, færre anbringelser: Handlingsplan for det forebyggende arbejde i familier 2023-2030", som sigter mod at forebygge mistrivsel og omsorgssvigt i familier og sikre, at færre børn og unge anbringes uden for hjemmet⁴.

Der er som sådan ikke noget i vejen med denne handlingsplan, men jeg er af den overbevisning, at vi er nødt til at have en åben og fordomsfri debat med udgangspunkt i, hvordan vi kan hjælpe og støtte hele familien via en helhedsorienteret tilgang med det klare formål at mindske behovet for anbringelser.

Jeg ønsker med baggrund heri at åbne for en bred og grundig politisk drøftelse af, hvordan vi som samfund bedre kan støtte op om udsatte børn og deres familier før problemerne vokser sig så store, at en anbringelse bliver eneste udvej. Her er det blandt andet nødvendigt at sætte fokus på en langt stærkere

¹ Meeqqat 6 procentii angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimapput / Seks procent af børnene er anbragt udenfor hjemmet, Sermitsiaq.AG, den 9. august 2024

² Meerarpassuit sulii ilaqutarsiartaartarput / Mange børn anbringes fortsat hos plejefamilier. KNR.gl den 16. april 2025

³ Svar på § 37 spørgsmål nummer 95-2023

⁴ Bedre forebyggelse, færre anbringelser: Handlingsplan for det forebyggende arbejde i familier 2023-2030 – Udgivet af Naalakkersuisut november 2022

forebyggende indsats, hvor indsatsen ikke isoleres til én myndighed eller sektor, men tværtimod tænkes sammen på tværs af fagligheder og ansvarsområder. For når mistrivsel begynder at vise sig i en familie, så skal hjælpen ikke være tilfældig; den skal være koordineret, tilgængelig og vedholdende.

Jeg tror, at der helt grundlæggende er brug for en kulturændring i måden, vi arbejder med socialt udsatte familier. Vi skal væk fra systemer, der først reagerer, når krisen har nået sit højdepunkt. I stedet bør vi udvikle en praksis, hvor tidlig opsporing, familieterapi og konflikthåndtering bliver centrale redskaber. Og hvor relationen til forældrene bliver set som en ressource, der kan styrkes frem for som en barriere, der skal brydes.

Vi er nødt til at finde en metode, så det altid sikres, at barnets og familiens trivsel bliver omdrejningspunktet. Ikke blot gennem sociale foranstaltninger, men også gennem sundhed, skole og civilsamfundets engagement. Det handler om at bygge et støttende netværk omkring familien, før der sker en opbrudssituation, som i værste fald fører til anbringelse.

Det er ligeledes nødvendigt at drøfte om de nuværende lovgivningsmæssige og organisatoriske rammer understøtter denne ambition eller om der er behov for ændringer, som sikrer, at indsatsen bliver mere sammenhængende, langsigtet og bæredygtig både menneskeligt og økonomisk.

Jeg ønsker, at partierne og Naalakkersuisut overvejer nedenstående spørgsmål:

- Hvilke initiativer kan vi overveje for at styrke den tidlige og forebyggende indsats for sårbare familier?
- Hvordan kan vi forbedre det tværfaglige samarbejde omkring udsatte børn og deres familier?
- Kan vi styrke familieterapi og konflikthåndtering som forebyggende redskaber?
- Er der behov for ændringer i lovgivning, finansiering eller organisering for at sikre mere helhedsorienteret støtte?

Børn har ret til tryghed, stabilitet og kærlige relationer. Når en anbringelse sker, ændres et barns liv fundamentalt. Derfor bør vi gøre alt, hvad vi kan, for at mindske antallet af situationer, hvor dette bliver nødvendigt. En styrket indsats for familien som helhed med fokus på forebyggelse, støtte og samarbejde er ikke kun en social investering. Det er en menneskelig forpligtelse.

Jeg ser frem til at høre, hvad de øvrige partier og Naalakkersuisut mener om dette emne, da jeg finder det vigtigt, at vi samarbejder tæt i forhold til at nedbringe antallet af anbringelser af børn uden for hjemmet.